

Årsredovisning 2020

Naturbruksförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning och viktigaste händelser.....	4
1.1 Sammanfattning	4
1.2 Viktigaste händelserna	5
2 Regional utveckling	7
2.1 En ledande kunskapsregion.....	7
2.2 En region för alla.....	7
2.3 En region där vi tar globalt ansvar	7
2.4 En region som syns och engagerar	8
3 Regiongemensamt arbete	10
3.1 Verksamhetens miljöarbete	10
3.2 Folkhälsa och social hållbarhet	11
3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård	12
3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	12
3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2020.....	12
4 Tillkommande rapportering	14
4.1 Sammanfattning av effekter av corona covid-19	14
4.1.1 Verksamhet	14
4.1.2 Personal.....	14
4.1.3 Ekonomi	14
5 Mål och fokusområden.....	16
5.1 Hållbar, innovativ och kreativ region.....	16
5.1.1 Fler i arbete genom bättre matchning.....	16
5.1.1.1 Inom ramen för regional kompetensförsörjning utveckla ett strukturerat, samordnat stöd för behovsanpassad utbildning.....	16
5.1.2 Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka.....	17
5.1.2.1 Via en ny regional utvecklingsstrategi finna breda politiska lösningar för att hela regionen ska utvecklas.....	18
5.1.3 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften för en hållbar industri	18
5.1.4 Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska	19
5.1.4.1 Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"	19
5.1.5 Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.....	20

5.1.5.1	Låta lönesättningen präglas av större flexibilitet, där hänsyn tas till marknadssituationen och kompetensbehov samtidigt som budget ska hållas.....	21
6	Medarbetare	22
6.1	Chefsförutsättningar	22
6.2	Hälsa och arbetsmiljö	22
6.2.1	Sexuella trakasserier.....	23
6.3	Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys.....	23
6.4	Arbetsmarknadsinsatser	23
7	Ekonomiska förutsättningar	24
7.1	Ekonomiskt resultat.....	24
7.1.1	Resultaträkning för utförare regional utveckling	24
7.1.2	Intäktsutveckling	25
7.1.3	Kostnadsutveckling	25
7.2	Eget kapital.....	25
7.3	Investeringar.....	26
8	Bokslutsdokument och noter	27
9	Övrig rapportering	28
9.1	Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige	28
9.2	Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse.....	28

Bilagor

Bilaga 1: ANL

Bilaga 2: NOTV

Bilaga 3: RR KF BR

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Naturbruksstyrelsen ansvarar för naturbruksskolorna och den biologiska yrkeshögskolan (BYS) i regionen. Naturbruksstyrelsen och dess skolor har två perspektiv på sitt uppdrag från Regionutvecklingsnämnden - utbildning och regional utveckling. I förvaltningen bedrivs gymnasieutbildning inklusive särskola, vuxenutbildning inom yrkesvux och yrkeshögskola med totalt ca 1000st elever/studerandeplatser, samt kunskap- och kompetenscentra till stöd för de gröna näringarnas tillväxt och utveckling.

Naturbruksförvaltningens verksamheter har på flera sätt påverkats av Covid-19 och den pågående smittspridningen i samhället under året. Bland annat genom beslut om distansundervisning i perioder för elever och studerande. Det har även varit svårt att genomföra publika event, studiebesök samt minskat möjligheterna att ta emot besök på våra skolor. Under hösten kunde dock skolornas "öppet hus" arrangemang för elever i åk 9 genomföras om än i anpassad form. Arrangemangen var välbesökta, vilket var glädjande.

Förvaltningen har under år 2020 vidareutvecklat satsningen på heltidsmentorerna på alla skolenheter. Heltidsmentorerna arbetar förebyggande och främjande med elevvård, vilket är en tillgång för alla elever och vårdnadshavare men också en avlastning för lärargruppen.

Under året har ett arbete startats upp tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund och forskaren Helen Jenvén, fil dr i pedagogik. Målet med insatsen är att verka för ökad trygghet och arbetsro i verksamheten och har under året innefattat en större kompetensutvecklingsinsats för all personal inom förvaltningen. Arbetet med insatsen kommer att vidareutvecklas under 2021.

Under året har publika evenemang på skolenheterna inte kunnat genomföras som planerat, så verksamheten har ställt om till direktsända events och webinarier samt producerat filmat material i syfte att nå ut med kunskap från utvecklingsprojekt och andra delar av verksamheten. Livesändningar har öppnat upp förutsättningarna för digitalt deltagande och gett erfarenheter som kommer vara till stor nytta även när restriktionerna tagits bort och vi kan arrangera aktiviteter med externa deltagare på plats.

Naturbruksförvaltningen driver och deltar i ett flertal utvecklingsprojekt som ska bidra till hållbar landsbygdsutveckling, hållbar livsmedelsförsörjning och samspel mellan stad och land.

I maj och juni fick förvaltningen stor uppmärksamhet kring bioraffinaderiet inom Green Valleys som startades upp och började provköras. Under hösten blev projektet "Detektion av växtskadegörare med specialsökande hundar" godkänt och fick publicitet både i bransch- och riksmidia.

Trots de utmaningar som Covid-19 inneburit så har förvaltningens resultat varit positivt inom de flesta områden under året. Främst beroende på ett stort engagemang från all personal i hela verksamheten.

Den genomsnittliga betygspoängen (GBP) för Gymnasieskolan 2020 är 15,1 en ökning från föregående år med 0,5 (14,7.)

Gymnasieskolan följer målet med en årlig elevökning om 5%. För de gymnasiala vuxenutbildningen har ökningen inneburit att man gått från 129 till 147

årsstudieplatser, en ökning med ca 14%.

Förvaltningen har fortsatt att öka andel elever som fullföljer sina studier från 79% till 81%.

Ekonomiskt redovisar förvaltningen ett nollresultat för 2020. Detta efter att förvaltningen kompenserats för de extra kostnader som orsakats av Covid-19.

1.2 Viktigaste händelserna

År 2020 har förvaltningen fortsatt sitt utvecklingsarbete bland annat genom att skriva fram delmål för de olika åren och dess fokusområden inom ramen för Målbild 2025.

Naturbruksförvaltningens verksamheter har under en stor del av år 2020 påverkats av Covid-19. Förvaltningen övergick till distansstudier från och med den 18 mars, beslutet gällde både gymnasiet och vuxenutbildningarna. Beslutet gällde både gymnasiet och vuxenutbildningarna. Distansstudier pågick sedan under resterande del av vårterminen. Efter sommaren startade verksamheten åter med elever och studerande på plats på våra skolor. Förvaltningen fick dock fortsatt arbeta för att minska risk för smittspridning av Covid-19 bland annat genom att informera elever/studerande om vikten av att hålla avstånd och tvätta händerna regelbundet, låta elever/studerande äta i fler lokaler, begränsa antalet platser i matsalar, förlägga fler undervisningsmoment utomhus och se över scheman för raster. Förvaltningen har också haft täta uppföljningar med alla chefer i förvaltningen i syfte att samordna åtgärder för att förhindra klustersmitta och större utbrott av Covid-19.

Under december kom sedan nya rekommendationer från Folkhälsomyndigheten om övergång till distansstudier. Denna gång enbart för gymnasieskolans elever. Trots de utmaningar som Covid-19 inneburit så har förvaltningens resultat varit positivt inom de flesta områden under året. Framst beroende på ett stort engagemang från all personal i hela verksamheten.

Verksamheten har ökat takten vad gäller digitaliseringen och genomförde förutom undervisning på distans även digitala inspirationsföreläsningar, guide digitala rundturer och poddar under året samt producerade en hel del filmer om de projekt och den verksamhet som pågår.

Det är avgörande med fler och större insatser gällande omställningen till ett hållbart samhälle och Naturbruksförvaltningen driver eller är delaktiga i ett flertal projekt där förvaltningens anläggningar nyttjas som test-, forsknings- och demonstrationsmiljöer. Arbetet ska bidra till hållbar landsbygdsutveckling, hållbar livsmedelsförsörjning och samspel mellan stad och land.

I förvaltningen pågår 14 utvecklingsprojekt och försök med sammanlagt 25 olika samarbetspartners från Sverige, Danmark, Tyskland, Belgien och Nederländerna. Att arbeta med biologisk mångfald är en central del av Naturbruksförvaltningens verksamhet. För tredje året i rad har inventeringar gjorts på förvaltningens skolenheter, vilket ger underlag för att arbeta med olika åtgärder för att öka den biologiska mångfalden.

Bemanningen ligger på budgeterad nivå med undantag för effekten av distansstudier och sommareffekten. Sjukfrånvaron har fortsatt vara på lägre nivåer med undantag för perioden mars-april då Covid-19 och en ökande smittspridning i samhället sannolikt påverkade situationen.

Ekonomiskt har förvaltningens ett nollresultat för 2020, detta innebär att vi gjort ett resultat på 8 mnkr bättre än budget. Resultatet beror till stor del på att undervisningen under delar av året bedrivits på distans, vilket medfört lägre intäkter i form av hyror för internatrum och matkostnader men även lägre kostnader, både i form av lägre personalkostnader samt även lägre förbrukning. Många aktiviteter har inte heller gått att genomföra beroende på Covid-19. Exempelvis deltagande på gymnasieämässor, studieresor, inspirationsföreläsningar och APL utomlands.

2 Regional utveckling

Avsnittet beskriver arbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin *Västra Götaland 2020 - strategi för tillväxt och utveckling (VG2020)*.

2.1 En ledande kunskapsregion

Ett fokuserat utvecklingsarbete ska bidra till hållbar utveckling i regionen och ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande är avgörande. Samtliga gymnasieelever på naturbruksprogrammet läser kursen entreprenörskap. Under 2019 gjordes en satsning för att fler elever skulle driva UF-företag (Ung företagsamhet) vilket resulterade i att läsåret 19/20 bedrev 131 elever tillsammans 54 UF-företag. Inför hösten 2020 görs en fortsatt satsning på entreprenörskap genom försteläraryppdrag inom entreprenörskap.

2.2 En region för alla

Naturbruksförvaltningen organiserar utbildningar inom området för naturbruk, såväl gymnasiala grundutbildningar som yrkeshögskoleutbildningar. Förvaltningens semidistanskoncept för vuxenutbildningarna fungerar väl. Naturbruksförvaltningen har i samverkan med Angereds folkhögskola utvecklat integrationsutbildningar på Angereds gård. Under hösten startar också integrationsutbildningar med språkstödsinsatser på naturbruksskolan Sötåsen. Planer finns också för start av ytterligare en grupp på naturbruksskolan Uddetorp. Förvaltningen har ett starkt ökat söktryck till vuxenutbildningarna samtidigt som andelen kommunbeviljanden minskar vilket i sin tur försvårar möjligheterna för yrkesbytare och de som behöver insteg på arbetsmarknaden.

Ett fokuserat utvecklingsarbete ska bidra till hållbar utveckling i regionen och ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande är avgörande. Samtliga gymnasieelever på naturbruksprogrammet läser kursen entreprenörskap. Under 2019/2020 gjordes en satsning för att fler elever skulle driva UF-företag (Ung företagsamhet) vilket resulterade i att läsåret 19/20 bedrev 131 elever tillsammans 54 UF-företag. Inför hösten 2020 görs en fortsatt satsning på entreprenörskap genom att en förstelärare uppdras att genomföra en satsning för hela förvaltningen inom området för entreprenörskap.

Förvaltningen har under året arbetat på flera sätt för att fler elever ska fullfölja sina studier. För att ge alla elever en tryggare start på läsåret ökades personaltätheten de första veckorna av terminen. Detta möjliggjordes genom en kraftsamling från hela personalgruppen inom Naturbruksförvaltningen. Förvaltningen har också gjort en satsning på heltidsmentorer på alla skolenheter. Heltidsmentorererna arbetar förebyggande och främjande med elevvård, vilket är en tillgång för alla elever och vårdnadshavare men också en avlastning för lärargruppen. Resultatet av dessa båda insatser är att avhoppet minskat och att fler elever fullföljer sina studier.

2.3 En region där vi tar globalt ansvar

Det är avgörande att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle och Naturbruksförvaltningen driver eller är delaktiga i ett flertal projekt där förvaltningens anläggningar nyttjas som test-, forsknings- och

demonstrationsmiljöer. Genomförda aktiviteter beskrivs under 5. Mål och fokusområden

2.4 En region som syns och engagerar

Naturbruksförvaltningen strävar efter att ha en hög grad av mobilitet för personal, elever och studenter för att ge alla elever och studenter en internationell dimension i sin utbildning.

Inom ett EU-finansierat projekt har gymnasieelever och personal möjlighet att åka utomlands för lärandesyfte och erfarenhetsutbyte. I år 2020 genomförde totalt 19 elever sin arbetsplatsförlagt lärande (APL) i Frankrike, Holland och Tyskland. 3 yrkeslärare åkte till respektive länder för att vidareutveckla gemensamma bedömningsunderlag för APL. Pga. rådande pandemi ställdes ytterligare 16 elev- och 6 personalmobiliteter in.

För att säkerhetsställa externfinansieringen av lärande och erfarenhetsutbyte ansökte Naturbruksförvaltningen om medel hos Universitets- och högskolerådet, UHR. UHR beviljade ansökan och ett nytt projekt startades upp den 31 december 2020. I det nya treåriga projektet ingår två nya partnerskolor.

Ett gemensamt utvecklingsprojekt pågår inom simulatorbaserade skogliga utbildningar tillsammans med en tysk partnerskola. Projektet förlängs med 12 månader pga. rådande pandemi. Aktiviteter som planerades att genomföras under vt20 är förskjutna med ett år.

Naturbruksförvaltningens internationaliseringsplan reviderades under andra halvåret 2020. Det nya planen antogs i november 2020 och gäller för år 2021–2026.

Under året har publika evenemang på skolenheterna inte kunnat genomföras som planerat, så verksamheten har ställt om till direktsända events och webinarier samt producerat filmat material i syfte att nå ut med kunskap från utvecklingsprojekt och andra delar av verksamheten. Livesändningar har öppnat upp förutsättningarna för digitalt deltagande och gett erfarenheter som kommer vara till stor nytta även när restriktionerna tagits bort och vi kan arrangera aktiviteter med externa deltagare på plats.

Under sommaren lanserades podcasten “Naturligtvis” där experter från vår verksamhet berättar om hur vi jobbar med utveckling och innovation av aktuella ämnen inom trädgård, lantbruk, djur och skog och spanar mot hur framtiden kommer se ut inom området. Podcasten producerades i tre avsnitt som alla publicerades under juli månad. Totalt har avsnitten haft 359 lyssnare.

Naturbruksförvaltningen genomförde en out-reach-aktivitet på Dalénium Science Center där besökare i alla åldrar fick lära mer om naturbruk och fick prova att köra traktorer, skotare och skördare i förvaltningens körsimulatorer. Aktiviteten nådde ut till ca 1700 personer.

I början av året planerades för en turné i regionen med naturbruksförvaltningens trailer i syfte att visa upp förvaltningens verksamhet, innovativ undervisningsteknik och intressanta utvecklingsprojekt, men på grund av coronapandemin kunde ingen turné genomföras under 2020.

Under året har flera av naturbruksförvaltningens utvecklingsprojekt fått stor medial uppmärksamhet. I februari avslutades projektet “Naturbruksskolor i

framkant” på Sötåsen och Uddetorp och i samband med slutkonferensen skrev flera medier om vårt arbete med biologisk mångfald. I maj och juni fick vi stor uppmärksamhet kring raffinaderiet inom Green Valleys som startades upp och började provköras. Under hösten blev projektet “Detektion av växtskadegörare med specialsökande hundar” godkänt och fick publicitet både i bransch- och riksmedia. Totalt har 32 medieinslag (tv, radio och tidningar) om vår utvecklings- och innovationsverksamhet publicerats under 2020 i både bransch- lokal- och riksmedia.

3 Regiongemensamt arbete

3.1 Verksamhetens miljöarbete

I förvaltningens miljöplan finns målområden och strategier för verksamhetens miljöarbete. Under året har ett arbete påbörjats för att få ett gemensamt miljöledningssystem för hela naturbruksförvaltningen. Detta kommer att synkroniseras med Miljömål 2030 för regionens egna verksamheter som beslutas i början av 2021 och därefter kommer en revidering av naturbruksförvaltningens miljöplan att ske.

I verksamheterna pågår fortlöpande insatser och under året har sigillcertifiering av växtodlingen på Uddetorp påbörjats. Antalet fordon som tankas med HVO har ökat och ett arbete pågår för att öka andelen ekologiska livsmedel i våra skolkök. 2020 var andelen ekologiska livsmedel 39,32%. Naturbruksförvaltningen har deltagit i ett arbete med regionens måltidsverksamheter som bland annat mynnat ut i ett förslag till långsiktig inriktning för inköp av livsmedel och ett samarbete med Regionservice i syfte att utveckla klimat- och miljöarbetet i respektive måltidsverksamhet.

Samtliga kemikalieförråd har inventerats, samtliga säkerhetsdatablad har uppdaterats och alla kemikalier är registrerade i KLARA kemikaliesystem. Under hösten har riskbedömningar av kemikalier genomföras och i november har den årliga inventeringen genomförts.

Naturbruksförvaltningens personal har till stor del arbetat med utveckling av miljöplanen utifrån sina arbetsområden. Arbetet avstannade dock radikalt när covid-19 fick fäste i Sverige. Flera planerade utbildningsinsatser har skjutits på framtiden till följd av pandemin.

Pandemin har även påverkat resandet i förvaltningen. Under 2020 har antal körda kilometer med förvaltningens fordon minskat från ca 38 000 mil till 26 000 mil (ca 32%). Personals resor med eget fordon har minskat från 24 700 mil till 17 900 mil (28%).

Att arbeta med biologisk mångfald är en central del av Naturbruksförvaltningens verksamhet. För tredje året i rad har inventeringar gjorts på förvaltningens skolenheter, vilket ger underlag för att arbeta med olika åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Skötselplaner beskriver olika åtgärder med mål att gynna den biologiska mångfalden. Exempelvis har fruktträd planterats i fält, blomsterremisor och viltvårdremisser har anlagts, halmbalar för bon till humlor har ställts ut, högräsmatta har anlagts och buskar har planterats för att öka möjligheten för pollinering. Årets inventering visar en positiv utveckling avseende arter och antal.

Naturbruksförvaltningen driver och deltar i ett flertal utvecklingsprojekt som ska bidra till hållbar landsbygdsutveckling, hållbar livsmedelsförsörjning och samspel mellan stad och land.

I förvaltningens miljöplan finns målområden och strategier för verksamhetens miljöarbete. Under året har ett arbete påbörjats för att få ett gemensamt miljöledningssystem för hela naturbruksförvaltningen. Detta kommer att synkroniseras med Miljömål 2030 för regionens egna verksamheter som beslutas i början av 2021 och därefter kommer en revidering av naturbruksförvaltningens miljöplan att ske.

I verksamheterna pågår fortlöpande insatser och under året har sigillcertifiering av växtodlingen på Uddetorp påbörjats. Antalet fordon som tankas med HVO har ökat och ett arbete pågår för att öka andelen ekologiska livsmedel i våra skolkök. 2020 var andelen ekologiska livsmedel 39,32%. Naturbruksförvaltningen har deltagit i ett arbete med regionens måltidsverksamheter som bland annat mynnat ut i ett förslag till långsiktig inriktning för inköp av livsmedel och ett samarbete med Regionservice i syfte att utveckla klimat- och miljöarbetet i respektive måltidsverksamhet.

Samtliga kemikalieförråd har inventerats, samtliga säkerhetsdatablad har uppdaterats och alla kemikalier är registrerade i KLARA kemikaliesystem. Under hösten har riskbedömningar av kemikalier genomföras och i november har årliga inventeringen genomförts.

Naturbruksförvaltningens personal har till stor del arbetat med utveckling av miljöplanen utifrån sina arbetsområden. Arbetet avstannade dock radikalt när covid-19 fick fäste i Sverige. Flera planerade utbildningsinsatser har skjutits på framtiden till följd av pandemin.

Pandemin har även påverkat resandet i förvaltningen. Under 2020 har antal körda kilometer med förvaltningens fordon minskat från ca 38 000 mil till 26 000 mil (ca 32%). Personals resor med eget fordon har minskat från 24 700 mil till 17 900 mil (28%).

Att arbeta med biologisk mångfald är en central del av Naturbruksförvaltningens verksamhet. För tredje året i rad har inventeringar gjorts på förvaltningens skolenheter, vilket ger underlag för att arbeta med olika åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Skötselplaner beskriver olika åtgärder med mål att gynna den biologiska mångfalden. Exempelvis har fruktträd planterats i fält, blomsterrensor och viltvårdremisser har anlagts, halmbalar för bon till humlor har ställts ut, höggräsmatta har anlagts och buskar har planterats för att öka möjligheten för pollinering. Årets inventering visar en positiv utveckling avseende arter och antal.

Naturbruksförvaltningen driver och deltar i ett flertal utvecklingsprojekt som ska bidra till hållbar landsbygdsutveckling, hållbar livsmedelsförsörjning och samspel mellan stad och land.

3.2 Folkhälsa och social hållbarhet

Naturbruksförvaltningen har som mål att producera utbildning och utveckling inom den gröna näringen och bidrar på detta sätt till folkhälsan. Exempel på gröna näringens koppling till folkhälsoperspektivet är bla en hållbar konsumtion av livsmedel, minskad miljöpåverkan, säkerställa matproduktion både genom arbetskraftsutbud och nya lämpliga grödor. Naturbruksförvaltningen bidrar till utveckling i alla dessa aspekter. Gröna miljöer, skog och djur bidrar också till positiva effekter på människors välbefinnande och förväntas i framtiden användas i terapeutiska syften i större utsträckning.

Naturbruksförvaltningen arbetar också för att minska antalet avhopp från våra gymnasieutbildningar och främja fullföljda studier. Vår elevhälsa har i uppdrag att arbeta främjande och förebyggande för att på så sätt stödja våra elever utveckling mot målen. I elevhälsans uppdrag ingår att arbeta både med elevernas psykiska men även fysiska hälsa. Goda levnadsvanor

tidigt i livet lägger en god grund för att kunna fortsätta med dessa även som vuxen. Naturbruksförvaltningens uppdrag är att bygga samhällsmedborgare som utvecklar den gröna näringen för en hållbar framtid.

3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

Naturbruksförvaltningen har tagit fram en värdegrundsplattform och likabehandlingsplan som styr vårt arbete och förhållningssätt oss människor emellan. En Likabehandlingsplan och plan mot kränkande särbehandling mot diskriminering efterfrågas i diskrimineringslagen och en årlig plan mot kränkande särbehandling efterfrågas i skollagen. Vi förenar dem i en gemensam plan kallad Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Den förvaltningsövergripande planen kompletteras med en plan för varje skola.

Planen omfattar gymnasiet, särskolan, vuxenutbildningen, yrkeshögskolan och uppdraget att stödja de gröna näringarnas tillväxt samt våra medarbetare.

Arbetsmiljön för elever, studerande, kunder och medarbetare vid naturbruksskolorna i Västra Götalandsregionen ska präglas av att ingen utsätts för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller annan kränkande behandling. Diskriminering, av något slag, ska inte förekomma. Vi har nolltolerans mot mobbning, främlingsfientlighet, diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling på våra skolor. Denna plan ska syfta till att främja alla elevers, studerandes, kunders och medarbetares lika rättigheter. Naturbruksförvaltning elevhälsa arbetar mycket aktivt med värdegrundfrågor både på individ och grupp och organisationsnivå.

3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

Säkerhetsarbetet under 2020 har präglats av Coronapandemin. Kartläggningar har genomförts med målet att minska risk för korssmitta samt effekterna vid smittspridning. Naturbruksförvaltningen har säkerställt elevernas möjlighet till distansstudier. Förvaltningen har hittills klarat utmaningarna bra, beroende på starkt ansvarstänkande och ett problemlösande synsätt bland förvaltningens personal och chefer.

Säkerhet och beredskapsarbetet har utvecklats under 2020 och ett nytt säkerhets- och beredskapssystem har utvärderats vid en av skolenheterna. Uppföljning av uppkomna eller befarade avvikelser inom förvaltningen fortgår stabilt. Planerade krisövningar har ställts in i avvaktan på normalisering utifrån pandemin. Utredning för förvaltningens uthållighet vid kris eller krigstillstånd har påbörjats under hösten.

Egna digitala nätverk har under hösten kontrollerats och alternativa kommunikationsvägar har säkerställts.

3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2020

Naturbruksstyrelsens beslutade plan för intern kontroll för år 2020 fick revideras under året med anledning av Covid-19. En riskinventering genomfördes med fokus på hur förvaltningen skulle kunna påverkas av den pågående pandemin och

Folkhälsomyndighetens rekommendationer om distansstudier. Vissa identifierade riskområden följdes upp och redovisades i samband med delåret. Samtliga risker i planen följs sedan upp i samband med årsbokslut. Det är första gången som förvaltningen rapporterar de identifierade riskerna i systemet plan och styr. I samband med detta blir det tydligt att det är viktigt att de identifierade riskerna formuleras så att den uppföljning som behöver genomföras inte blir för komplicerad. När det gäller de identifierade riskerna för 2020 med koppling till den pågående pandemin kan förvaltningen konstatera att påverkan hittills inte blivit lika stor som befarat, varken ekonomiskt eller vad gäller elever och studerandes resultat.

4 Tillkommande rapportering

4.1 Sammanfattning av effekter av corona covid-19

4.1.1 Verksamhet

Samtliga chefer har inventerat verksamhet och personal för att strukturera mötesagendor och scheman så att ev. korssmitta inom personalgruppen ska undvikas. För att säkerställa myndighetens kontinuitet och uppfylla verksamheternas lagrum har smala sektorer anpassats.

Inför höstterminen 2020 har verksamheterna genomfört skyddsronder utifrån Arbetsmiljöverkets checklistor för att säkerställa rutiner och flöden av personal och elever innan terminsstart, för att minska smittrisen inom och mellan skolenheter. Under hösten har ytterligare skyddsronder genomförts för ytterligare anpassningar utifrån förändringar i rekommendationer från Folkhälsomyndigheten.

Under hela Coronapandemin har avstämningsmöten genomförts centralt i förvaltningen och enhetsvis, med olika frekvens utifrån behov. Där fokus varit nulägesanalys samt normalisering av en onormal vardag.

Anpassningar och nya lösningar har gjort att naturbruksförvaltningens samtliga uppdrag har genomförts under året.

4.1.2 Personal

Inom hela förvaltningen gjordes under februari en planering där flera scenarion togs fram för att se över personalförsörjning vid en eventuellt ökad smittspridning. Olika åtgärder genomfördes också för att undvika korssmitta.

Under perioderna med distansstudier ökade arbetsbelastningen för flera personalgrupper då verksamheten snabbt skulle ställa om från undervisning på plats till distansstudier. Det innebar pedagogiska och tekniska utmaningar men även krav på snabba lösningar för elever när planerad utlands- APL med kort varsel fick ställas in och nya lokala praktikplatser behövde hittas.

En riskbedömning enligt arbetsmiljöverkets checklista för covid-19 har genomförts i närvaro av skyddsombud på skolorna och i övriga personalgrupper. Utifrån den har sedan anpassningar och riktlinjer samlats och samtlig personal på respektive enhet har informerats. Förvaltningen har följt utvecklingen av Covid-19 och regelbunden avstämning med alla chefer har genomförts. Andningsskydd och visir har köpts in till samtliga enheter.

4.1.3 Ekonomi

Naturbruksförvaltningens verksamheter har påverkats av den pandemi som pågått under stora delar av 2020. Första kvartalet pågick verksamheten och planeringen för resten av året. Tyvärr påverkades förvaltningen sedan av effekterna av pandemin och under andra halvan av mars fick våra elever och studerande övergå till distansstudier resterande del av terminen. Hösten började med elever och studerande på plats på våra skolor men även höstterminen slutade med distansstudier för gymnasiet under december. Det har naturligtvis påverkat all vår verksamhet när vi haft stängda lokaler och inte haft möjligheter att ta emot besök.

Den pågående pandemin har också påverkat vår ekonomi. Det förvaltningen kan se är att distansstudier innebär minskade intäkter om ca 1,5mnkr/månad (uteblivna elevhyror för internatboende samt avgifter för måltider). Samtidigt har elevernas frånvaro även inneburit avsevärt lägre kostnader i form av minskad bemanning och förbrukningskostnader. Förvaltningen har haft något högre kostnader för att kunna bidra till distansstudiernas genomförande genom inköp av digital utrustning.

Distansstudier resulterar dock även i mindre kostnader, beroende på att många praktiska moment inte går att genomföra.

Undervisningen blir mera enahanda och en hel del aktiviteter måste skjutas på framtiden eller lösas på annat sätt. Exempelvis inställt deltagande på mässor, studiebesök, inspirationskvällar och inga möjligheter till APL utomlands för våra elever.

Andra konsekvenser: En stor del av personal på internat har enbart arbetat dagtid samt färre timanställda inom internat/kost/städ/lärare under perioden med distansundervisning.

Mindre inköp av material (beroende på inställda praktiska moment i utbildningar).

5 Mål och fokusområden

5.1 Hållbar, innovativ och kreativ region

5.1.1 Fler i arbete genom bättre matchning

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Matchning sker dels genom APL och LIA men också via våra välfungerande programråd och de ledningsgrupper som är kopplade till yrkeshögskolan. Samverkan sker också via möten med olika områden inom den gröna näringen, tex grisföretagarna. Resultatet av en sådan samverkan kan vara att företagen har möjlighet att vara en del i undervisning eller planering genom att områden för framtida utbildningsbehov identifieras.

5.1.1.1 Inom ramen för regional kompetensförsörjning utveckla ett strukturerat, samordnat stöd för behovsanpassad utbildning

Vid planering av nya eller omstart av befintliga utbildningar analyseras möjligheten att genomföra utbildning på distans. Verksamhetens vanligaste koncept är att bedriva utbildningarna på det vi kallar semidistans, vilket innebär att de studerande läser teoretiska delar av utbildningen på distans och kommer till någon av våra skolenheter för att genomföra praktiska moment. För närvarande bedrivs samtliga utbildningar inom yrkesvux på semidistans. Inom Biologiska yrkeshögskolan bedrivs ca 60% av utbildningarna på semidistans. En ny utbildning med start i januari 2021 är beviljad. Den kommer att bedrivas på semidistans.

Under året har vuxenutbildningarna tagit ett till kliv framåt när det gäller digitalisering. Varje del av respektive utbildning har analyserats för att se om det går att genomföra undervisning på annat sätt än tidigare. Det har medfört att vi använder digitala lösningar som exempelvis bild, film och distansföreläsningar i högre utsträckning. Vi har även i en del fall skapat digitala gruppytor där de studerande kan mötas i mindre grupper.

Vi erbjuder uppdragsutbildningar där företag erbjuds möjlighet att köpa utbildningsplatser.

Kompetensbehoven är kartlagda i samband med ansökningar till MYH under 2020 inom lantbruk, virkesförädling, häst och djurvård. Gällande trädgård är kartläggningen uppskjuten p.g.a. rådande pandemi. Frågan om branschens kompetensbehov på YH-nivå är en stående punkt på samtliga ledningsgruppsmöten inom Biologiska Yrkeshögskolan i Skara (BYS).

Inom regional vuxenutbildning är Yrkesrådet forumet där behovet av kompetens inom respektive bransch beskrivs. Yrkesråd finns på samtliga Naturbruksskolor inom Naturbruksförvaltningen och är likställt med de programråd som anordnas för gymnasiet.

Möjligheterna att utforma kurspaket inom regional vuxenutbildning, beskriva behov av utbildningar på YH-nivå samt beskriva behovet av uppdragsutbildningar har blivit en tydligare fråga på yrkesråden och har varit en stående punkt på dagordningen under år 2020. Vi fångar upp de idéer som framförs i BYS ledningsgrupper och enheternas yrkesråd för att kunna erbjuda

uppdragsutbildningar där behov uttrycks av exempelvis utbildning i natur- och kulturhänsyn i skogen.

Uppdragsutbildningar och integration. Under 2020 startade en dialog med Arbvux (Arbetsmarknad och vuxenutbildning Göteborgs stad). Under december månad etablerades sedan ett upplägg för att validera yrkeskompetens hos deltagare kopplade till Arbvux. Utbildningen syftar till att utbilda deltagare inför en anställning inom grönyte- och markarbete. Utbildningens olika kurser är sammansatta utifrån kompetenskrav som branschen definierat som väsentliga kunskaper för anställning. Kurserna är en del av naturbruksprogrammet men kompetensen innefattas även i trädgårdsnäringens centrala yrkeskommittés (TCYK) Yrkesbevis YB 1. Alternativt TCYK:s intyg: Grundläggande skötsel och förvaltning av utemiljö, om deltagarna ej har förmåga att inhämta kunskap motsvarande YB1.

Under hösten har Naturbruksförvaltningen erbjudit kortare kurspaket till Strömstad kommun utifrån den ökade arbetslösheten i delregionen.

Under året har vuxenutbildningarna tillsatt en APL/LIA-samordnartjänst. Detta har bidragit till ett mer systematiskt arbete med att hitta, hålla kontakt med och kvalitetssäkra APL- och LIA platser. Kontakten med de olika praktikplatserna har ökat, vilket ger möjlighet till en än bättre samverkan med näringen. Den utökade kontakten ger även förvaltningen goda förutsättningar att hitta nya utbildningsområden samt förbättra de utbildningar som bedrivs redan idag.

5.1.2 Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Ett av årets fokusområden är hållbar, grön utveckling i stad, land och området där de möts. En del i arbetet har varit att ta fram en plan för verksamheten på Angereds gård. Planen beskriver den verksamhet som bedrivs idag samt ett önskat framtida läge för utbildning, kunskap- och kompetenscentra och samverkan.

Naturbruksförvaltningen har fortsatt utvecklingen av digitala lösningar och utvecklingen fick en extra skjuts till följd av Coronapandemin. Våren 2020 blev inte som planerad. I och med rådande situation förändrades skolsituationen för en stor del av förvaltningens elever/studerande den 17 mars då regeringen rekommenderade distansstudier för gymnasiet och vuxenutbildningarna från och med den 18 mars. Övergången från ordinarie undervisning till distansundervisning skedde snabbt och effektivt på samtliga enheter. Förutsättningarna var goda, då skolornas nivå inom IKT redan var hög och samtliga elever hade en till en dator. Vuxenutbildningarna hade också en stor erfarenhet av semidistans vilket varit en viktig del i övergången. Sammantaget har distansundervisningen fungerat bra. Några av framgångsfaktorerna har varit:

Näringen har visat ett stort stöd till skolorna genom möjligheter att ta emot elever för APL

Elever i behov av stöd som inte gått att lösa via distans har kunnat komma in på skolorna för undervisning i mindre grupper.

Praktiska moment för gymnasiets årskurs 3 och vuxenutbildningarna har genomförts på skolorna i mindre grupper

EHT har förändrat sin verksamhet och kuratorssamtal har även genomförts via

telefon. Även övrigt stöd har erbjudits på plats eller på distans om behov funnits. Alla pedagoger har arbetat för att hitta konkreta fungerande undervisningssätt för att kunna ge eleverna en fullgod utbildning

Modem har erbjudits till de elever som inte haft internet hemma.

Samtliga utbildningar och aktiviteter som genomförs inom vuxenutbildningarna syftar till att ge de studerande/deltagarna bättre möjligheter att hitta sin försörjning inom de gröna näringarna. Genom bättre möjlighet att försörja sig inom gröna näringarna ökar också möjligheten att leva på landsbygd.

Under året 2020 bedrevs 16 olika utbildningar inom vuxenutbildningarna på Naturbruksförvaltningen och 7 olika utbildningar inom biologiska yrkeshögskolan i Skara.

Samarbetet med institutionen för pedagogik och specialpedagogik vid Göteborgs Universitet har fortsatt under året. Målet är att stärka undervisningen genom praktiktäna studier och systematiskt utvecklingsarbete om simulatorstödd undervisning. Resultatet förväntas bidra till ökad användningsgrad av digital teknik som ett pedagogiskt verktyg i undervisningen. Ökad simulatorstödd undervisning bidrar också till minskade utsläpp av växthusgaser genom att träningstiden i riktiga maskiner minskar.

Nya projektsatsningar förbereds i Testmiljö Simgården, exempelvis inom simulatorbaserad distansundervisning. Rådande pandemi och skolornas möjligheter att ta emot externa aktörer har påverkat den externa samverkan under 2020. Istället har virtuella studiebesök arrangerats med hjälp av digitala mötesprogram (Skype, Teams) och Telepresence-robotar.

5.1.2.1 Via en ny regional utvecklingsstrategi finna breda politiska lösningar för att hela regionen ska utvecklas

Naturbruksstyrelsen lämnade ett remissyttrande till ny regional utvecklingsstrategi där Naturbruksstyrelsen anser att det är en styrka att strategin är kortfattad och att den fokuserar på områden där takten i omställningen behöver öka. Västra Götaland består av 49 kommuner där flertalet av invånarna finns i städer, men många bor på mindre orter och på landsbygden och det är viktigt att alla upplever sig inkluderade i själva tilltalet i strategin. Livsmedelsproduktionen och skogsnäringen är viktiga områden att lyfta i en regional utvecklingsstrategi, både utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv och utifrån att dessa områden är avgörande för vår regions möjlighet att vara robust, fossiloberoende och cirkulär.

5.1.3 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften för en hållbar industri

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Naturbruksförvaltningen har i uppdrag att bidra till den gröna näringens tillväxt och utveckling genom att erbjuda den gröna näringen öppna forsknings-, försök-, och testmiljöer. Under 2020 påbörjades ett arbete med att installera nätverk på skolenheterna vilket ger skolorna möjlighet att använda sensorer av olika slag i drift och undervisning. Satsningen möjliggör även utveckling av sensorteknik i samverkan med externa aktörer.

Under kommande två år är Naturbruksförvaltningen koordinator för ett

innovationsprojekt där nya arbetssätt ska valideras för att detektera allvarliga växtskadegörare och invasiva ogräs med hjälp av specialsökande hundar. Behovet av att detektera växtskadegörare finns företrädesvis bland utsädesodlare, potatisodlare och spannmålsodlingar.

Bekämpningsbehovet varierar kraftigt mellan olika delar i ett fält, och naturbruksförvaltningen deltar i ett innovationsprojekt som ska utveckla en produkt som kan användas för målstyrd, platspecifik, applicering av herbicider. Projektet har löpt på enligt plan under året.

5.1.4 Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Naturbruksförvaltningen driver sin fordonsflotta på förnybara drivmedel till 99%. Undantaget är externa tankningar vid långresor där kan inte förvaltningen säkerställa drivmedlets innehåll. För att minska användandet av fossilfri energi utvärderas maskin/bilkörandet kontinuerligt och verksamheterna arbetar för en minskad användning eller alternativa lösningar med simulatorer, el eller gas.

Naturbruksförvaltningen har ett långsiktigt åtagande att bidra till minskade växthusgasutsläpp med hjälp av simulatorbaserad undervisning istället för att nyttja dieseldrivna maskiner och fordon i undervisningen. Nyttjandegraden är avgörande för att bidra till minskade utsläpp. Beläggningen ser olika ut på skolenheterna, beroende på i vilken utsträckning simulatorbaserad undervisning tillämpas i olika kurser och utbildningsformer.

Samtliga fordon har under hösten förts in i det gemensamma bokningssystemet BOB som på sikt ger ytterligare beslutsunderlag och kunskap om användande grad.

Byggnaderna inklusive torkar värms upp via externa fjärrvärmeleverantörer.

I december 2020 beviljades ansökan till europeiska regionala utvecklingsfonden för Öresund, Kattegatt och Skagerrak för projektet Steg mot ett klimatneutralt lantbruk. Projektets huvudsakliga mål är att bidra till en snabbare implementering av ny teknik och kunskap i lantbruket för att dels minska branschens beroende av fossil energi, dels öka branschens bidrag till negativa utsläpp genom ökat nyttjande av biokol vilket ökar kolinlagringen i marken. För att uppnå detta vill projektet stärka naturbruksskolornas och deras elevers roll som förändringsledare i omställningen till ett mer klimatneutralt lantbruk.

Under året har biokol som jordförbättringsmedel testats i Angered och Naturbruksskolan Sötåsen i samverkan med Kretslopp och Vatten, Göteborgs stad samt Jordbruksverket. Biokol minskar dragkraftsbehovet vid jordbearbetning och kan i framtiden bli en affärsmöjlighet för att kompensera för fossila energiutsläpp.

5.1.4.1 Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"

Under året renoverades förvaltningens biogasanläggning på naturbruksskolan Sötåsen och ett utvecklingsprojekt pågår kring att utveckla en askfilterteknik för gårdsbaserad produktion och tankning av fordonsgas. Under hösten beviljades ett projekt som syftar till att introducera ett nytt system som leder till större återföring av träaska till skogen för att sluta kretslopp av viktiga mineraler och näringsämnen.

Projektet Green Valleys syftar till att demonstrera systemlösningar för hur biomassa från jordbrukets gräsmarker kan tillhandahålla hållbart producerade energiprodukter, foder och biomaterial. Uppbyggnaden av bioraffinaderiet på Sötåsen startade i början av 2020 och i april installerades skruvpressen, därefter gjordes ett antal testkörningar med ensilage. I början av juni processades färskt gräs för SLU:s utfodringsförsök med baggar. I oktober startade utfodringsförsöken på Sötåsen och därefter har ensilage raffinerats flera dagar i veckan för att förse slaktsvin och mjölkkor med foder. Utbyggnaden av den sista delen av raffinaderiet har fortsatt under hösten.

Att arbeta med biologisk mångfald är en central del av Naturbruksförvaltningens verksamhet. För tredje året i rad har inventeringar gjorts på förvaltningens skolenheter, vilket ger underlag för att arbeta med olika åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Skötselplaner beskriver olika åtgärder med mål att gynna den biologiska mångfalden. Exempelvis har fruktträd planterats i fält, blomsterremisor och viltvårdremisser har anlagts, halmbalar för bon till humlor har ställts ut, högräsmatta har anlagts och buskar har planterats för att öka pollinering fönstret (kontinuerlig blomning under odlingsäsong). Årets inventering visar en positiv utveckling avseende arter och antal.

Under hösten har en utredning för Livsmedels- och odlingstekniskt center genomförts. Ett av målen för utredningen är att beskriva möjligheten till implementering av cirkulära affärsmodeller inom Naturbruksförvaltningen med målet ”Från jord till bord” där samtliga skolkök kopplas till de råvaror och livsmedel som produceras vid respektive skolenhet.

Under året genomfördes demoodlingar på Sötåsen i samarbete med Hushållningssällskapet med syftet att visa odlingar av nya grödor, att inspirera till ökad självförsörjningsgrad och att öka spektrat av grödor som är möjliga att odla på våra breddgrader. Grödorna som odlats har testlagats i skolans kök. I ett EU-finansierat samverkansprojekt med Göteborgs stad har tillskapats en småskalig modellodling på Angereds gård som under året skördats i flera omgångar.

5.1.5 Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Attraktiv arbetsgivare

Västra Götalandsregionen ska attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Västra Götalandsregionen har som mål att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2027. Naturbruksförvaltningens sätt att arbeta med arbetsgivarvarumärket är främst att fokusera på medarbetarnas arbetsmiljö och utveckling. En annan viktig strategi är också att ständigt arbeta med delaktighet och dialog gentemot våra medarbetare. Det har sedan ett antal år inrättats en dialoggrupp med lärarnas fackliga organisationer som kallas för ”attraktiva lärartjänster”. Det är viktigt med en god introduktion för nya medarbetare för att de ska känna sig välkomna och få goda förutsättningar att komma in i sitt arbete. Samtliga nyanställda medarbetare har under hösten bjudits in till en gemensam introduktionsdag där de fick träffa förvaltningsledningen och arbeta tillsammans med varandra i workshops. Möjligheten att träffa andra nyanställda är viktig ur flera perspektiv bl a när det gäller att bygga upp nätverk och öka samverkan mellan skolorna. God arbetsmiljö och gott chef-/ledarskap är avgörande för att

skapa attraktiva arbetsplatser, mer om detta nämns nedan.

Karriär och kompetensutveckling

Naturbruksförvaltningen har under flera år arbetat med att vidareutbilda medarbetare inom den pedagogiska verksamheten med målet att ha 100 % behöriga lärare med lärarlegitimation. Våra yrkeslärare har möjlighet att läsa in lärarbehörighet på delvis betald arbetstid (25%) med stöd av statsbidrag som arbetsgivaren kan söka. Omfattande och regelbundna kompetensutvecklingsinsatser sker för alla medarbetare vid förvaltningsgemensamma kompetensutvecklingsdagar varje år. Under hösten och vintern kommer det ske en större kompetensutvecklingsinsats gällande trygghet och arbetsro med stöd av Hélène Jenvén, fil dr i pedagogik som har en rik erfarenhet av utvecklingsarbete inom skolverksamhet.

Kompetensutvecklingsplaner upprättas på individnivå i samband med medarbetarsamtalet. Medarbetare erbjuds goda möjligheter till karriärutveckling internt inom förvaltningen och regionen.

Indikatorer	Utfall fg år	Utfall
Andel chefer med 10-35 underställda medarbetare (normalt)		93,8%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie tid (obligatorisk redovisning enligt lag)		6,1 %
Andel medarbetare som rekommenderar VGR som arbetsgivare		78,2%
Andel medarbetare som upplever att de har möjlighet att delta i planeringen av hur deras arbete ska utföras		85,8%
Andel medarbetare som upplever att de har möjlighet att påverka sina arbetstider och/eller sitt arbetsschema		62,4%

5.1.5.1 Låta lönesättningen präglas av större flexibilitet, där hänsyn tas till marknadssituationen och kompetensbehov samtidigt som budget ska hållas

Västra Götalandsregionen har en gemensam lönepolitik som ska bidra till att vi kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. Målet är att ha en konkurrenskraftig lönesättning i syfte att attrahera och behålla våra medarbetare.

Fremsta parametrar vid lönesättning är förvaltningens lönebild, marknadsläget, värdering av tjänsten utifrån BAS och individens prestation utifrån lönekriterier (vid ny lönesättning värderas individens arbetslivserfarenhet och utbildningsbakgrund).

Förvaltningen upprättar årligen dokumentet handlingsplan och löneanalys kopplat till löneöversynen. Löneanalysen har som mål att se till att vi har jämställda löner mellan kvinnor och män både inom och mellan olika grupper bl a baserat på BAS-värderingar. En annan parameter vid lönesättning är rekommenderade medellöner inom VGR 2021 som utgår ifrån BAS-värderingsgrupper. Följande löneanalys har tagits fram inför löneöversyn 2020;

- Yrkesgrupper som ska ägnas speciell uppmärksamhet för att rätta till ev. löneskillnader som inte bedöms bero på erfarenhet, individuell prestation eller specifikt marknadsläge är lärare yrkeshögskola och kock.
- Yrkesgrupper som behöver prioriteras utifrån önskad medellön i VGR 2021 är yrkeslärare med behörighet och legitimation samt kurator.

Förvaltningen lyckas oftast rekrytera kompetenta medarbetare inom ramen för lönebild och håller även sin budget.

6 Medarbetare

6.1 Chefsförutsättningar

Gott chef- och ledarskap är en framgångsfaktor när det gäller att bli en attraktiv arbetsgivare. För att lyckas med detta behöver våra chefer ha rätt organisatoriska förutsättningar och rätt kompetens. Chefskapet i regionen ska vara baserat på värdegrund, mål/resultat, utveckling och kommunikation.

Cheferna inom förvaltningen kommer att erbjudas kompetensutvecklingsinsatser och hjälp i sin utveckling genom ett samarbete mellan flera mindre förvaltningar i regionen. Insatserna har inletts med en kartläggning av befintlig kompetens. Behov av individuell kompetensutveckling kopplat till verksamhetens behov diskuteras med respektive chef vid varje medarbetarsamtal. Resultaten ligger till grund för planering av framtida utbildningsinsatser inom chefsgruppen, både individuellt och för hela gruppen. I stort sett alla förvaltningens chefer har genomgått arbetsmiljöutbildning dag 1–3. Alla rektorer/biträdande rektorer utom en nyanställd bitr. rektor har gått eller påbörjat rektorsutbildningen. Flertalet planerade kompetensutvecklingsinsatser har inte kunnat genomföras pga covid.

Under ca sex månader genomfördes en chefsutvecklingsinsats med hjälp av en extern ledarskapskonsult. Syftet med insatsen var öka chefernas kunskaper i ledarprocesserna, ökad självinsikt i ledarskapsstrategier och skapa gemenskap i chefsgruppen. Chefsutvecklingsinsatsen avslutades under våren 2020 och var mycket uppskattad.

Samtliga chefer inom förvaltningen har antal underställda som ligger inom normtalet på maximalt 35 medarbetare.

6.2 Hälsa och arbetsmiljö

Västra Götalandsregionens verksamheter ska kännetecknas av arbetsglädje, bidra till ett hållbart arbetsliv och ge förutsättningar för goda levnadsvanor. Det är viktigt att vi som arbetsgivare kan erbjuda en bra arbetsmiljö.

Sjukfrånvaron inom förvaltningen ligger totalt på låga nivåer. Ackumulerad sjukfrånvaro i procent år 2020 ligger på ca 6 %. Sjukfrånvaron var något högre i mars månad vilket troligtvis hade en koppling till Covid-19. Högst sjukfrånvaro har yrken inom kök/städ. Målet har varit att halvera sjukfrånvaron inom detta område. Förvaltningen har under 2020 arbetat med detta och sjukfrånvaron ligger nu ackumulerat 2020 på ca 11 % att jämföra med 16 % föregående år.

Ett annat mål är att arbeta med ständiga förbättring av den psykosocial arbetsmiljön bl a med utgångspunkt ifrån medarbetarenkät som genomförs hösten 2019. Detta arbete löper på bra och alla chefer arbetar vidare med resultaten med hjälp av regionens metodstöd.

Förbättrad samverkan och helhetssyn mellan våra olika delar i verksamheten är ytterligare ett av våra mål som vi arbetar med genom ett större utvecklingsarbete som berör samarbete mellan förvaltningens skolor, kompetenscentrum och verksamhetsstöd.

Förvaltningen har sedan två år en dialoggrupp tillsammans med lärarnas fackliga organisationer som kallas ”attraktiva lärartjänster”. I denna grupp diskuteras bl. a. frågor som berör lärarnas arbetssätt, ev. möjligheter till uppgiftsväxling,

samverkan mellan olika yrkesgrupper för att skapa en god arbetsmiljö och rimlig arbetsbelastning för lärarna.

Förvaltningen har tagit fram ett samlat dokument som beskriver förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete. Dokumentet omfattar lagar/regler, rutiner för riskbedömning och uppföljning, mallar mm. Förvaltningens skyddsombud har uppmanats att genomgå regionens arbetsmiljöutbildning.

Under september månad infördes ett digitaliserat stöd till medarbetare med mycket stillasittande arbetsuppgifter. Programmet ska påminna medarbetaren om att göra pausrörelser och ger förslag på rörelser utifrån inställningar som medarbetaren själv kan ställa in. Programmet heter Paus-IT och är ett regionövergripande initiativ.

6.2.1 Sexuella trakasserier

Förekomsten av sexuella trakasserier är låg, ca 2% av medarbetarna uppgav i medarbetarenkät 2019 att det upplever sig blivit utsatta. Resultatet ligger på motsvarande nivå som VGR i genomsnitt. Under 2020 har det inte skett några anmälningar om sexuella trakasserier

6.3 Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys

Antalet nettoårsarbetare uppgår till 276 vilket är 20 mer än föregående år. Vi har en ökning av antalet elever jämfört med föregående år samt att vi beslutat att tillsätta extra resurser för att öka studieresultat och trygghet hos elever och studerande. Totalt har vi inom det pedagogiska området ökat med 16 personer.

Den totala övertiden är drygt 4900 timmar vilket är 34 % lägre än motsvarande period föregående år.

Avvikelsen gällande personalkostnader är 11,1 mnkr där vi haft lägre bemanning än budget under delar av året, speciellt under andra kvartalet när förvaltningens elever och studerande haft undervisning på distans. Vi har under hösten haft en bemanning på budgeterad nivå förutom under delar av december när vi påbörjat distansundervisning för gymnasiet igen, vilket medfört att bemanningen på nytt minskat något.

6.4 Arbetsmarknadsinsatser

Under 2020 hade förvaltningen en medarbetare anställd på nystartsjobb genom regionens PILA projektet och nio feriepraktikanter under sommaren. Feriepraktikanterna var placerade på Uddetorp och Sötåsen. De hade under sin praktik lättare vaktmästaruppgifter eller katalogisering och allmänna bibliotekssysslor.

7 Ekonomiska förutsättningar

7.1 Ekonomiskt resultat

Ekonomiskt har förvaltningens ett nollresultat för 2020, vilket innebär att vi gjort ett resultat som är 8 mnkr bättre än budget.

Förvaltningen har haft ett år med stor påverkan av den pandemi som pågått under stora delar av 2020. Första kvartalet pågick verksamheten och planeringen för resten av året. Tyvärr påverkades förvaltningen sedan av effekterna av pandemin och under andra halvan av mars fick förvaltningens elever och studerande övergå till distansstudier resterande del av terminen. Hösten började med elever och studerande på plats på våra skolor men under december kom nya rekommendationer om övergång till distansstudier. Denna gång enbart för gymnasieskolan. Detta har naturligtvis påverkat hela förvaltningens verksamhet när vi haft i princip stängda lokaler och inte haft möjlighet att ta emot besök i den utsträckning vi normalt gör. Det har naturligtvis även påverkat vår ekonomi. Förvaltningen kan konstatera att distansstudier innebär minskade intäkter om ca 1,5mnkr/mån (uteblivna elevhyror för internatboende samt avgifter för måltider). Samtidigt har elevernas frånvaro inneburit avsevärt lägre kostnader i form av minskad bemanning och minskade förbrukningskostnader. Förvaltningen har haft något högre kostnader för inköp av digital utrustning. Detta för att kunna genomföra distansundervisning av god kvalitet och se till så att alla elever och studerande kan ta del av undervisningen på ett bra sätt.

Perioden med distansundervisning resulterar dock även i mindre kostnader, beroende på att många praktiska moment inte går att genomföra.

Undervisningen blir också mera enahanda och en hel del aktiviteter måste skjutas på framtiden eller lösas på annat sätt. Exempelvis inställt deltagande på mässor, studiebesök, inspirationskvällar och ingen möjlighet till APL utomlands för våra elever.

Andra konsekvenser: En stor del av personal på internat har enbart arbetat dagtid samt färre timanställda inom internat/kost/städ/lärare under perioden med distansundervisning.

Mindre inköp av material (beroende på inställda praktiska moment i utbildningar)

7.1.1 Resultaträkning för utförare regional utveckling

Resultaträkning (mnkr) Årsvärden	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget-utfall	Förändring utfall/utfall %
Driftbidrag från nämnd inom regionen	151,2	151,2	148,3	0,0	2,0%
Statsbidrag	4,2	3,9	3,3	0,4	27,7%
Övriga erhållna bidrag	10,5	11,1	9,5	-0,5	10,3%
Biljettintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av tjänster	102,8	103,1	100,1	-0,3	2,7%
Hysesintäkter	4,9	5,8	5,4	-0,9	-8,9%
Försäljning av material och varor	9,6	8,5	9,9	1,1	-2,6%
Övriga intäkter	2,0	0,7	2,3	1,3	-11,9%
Verksamhetsintäkter	285,3	284,3	278,7	1,0	2,3%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-173,0	-184,1	-161,2	11,1	7,3%
Direkta trafik kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	

Resultaträkning (mnkr) Årsvärden	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget-utfall	Förändring utfall/utfall %
Verksamhetsanknutna tjänster	-25,3	-24,3	-23,6	-1,0	7,5%
Material och varor, inkl förbrukningsmaterial	-23,1	-19,3	-24,3	-3,8	-5,0%
Lokal- och energikostnader	-36,3	-31,1	-32,5	-5,3	11,8%
Lämnade bidrag	-3,0	-0,5	-2,1	-2,5	38,3%
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-8,4	-7,9	-8,5	-0,4	-1,3%
Övriga kostnader	-12,0	-19,4	-12,0	7,5	-0,3%
Avskrivningar	-5,6	-5,3	-4,9	-0,3	13,3%
Verksamhetens kostnader	-286,6	-291,9	-269,1	5,3	6,5%
Finansiella intäkter/kostnader m.m.	1,3	-0,3	-0,4	1,7	
Obeskattade reserver	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat	0,0	-8,0	9,2	8,0	

7.1.2 Intäktsutveckling

Intäkterna för förvaltningen uppgår till 288 mnkr vilket är 0,5 mnkr högre än budget. Vi har under året haft högre försäljning av utbildning än budgeterat, vilket bidragit till att den totala försäljningen är över budgeterad nivå. Vi har samtidigt haft lägre intäkter på internat och måltider för eleverna när de varit hemma under perioder med distansundervisning. Den totala effekten av distansundervisning har varit 3 mnkr totalt för året under de två tillfällen som detta pågått.

7.1.3 Kostnadsutveckling

Kostnaderna ackumulerat för 2020 har uppgått till 288 mnkr vilket är 7,5 mnkr lägre än budget. Den största avvikelsen är relaterad till lägre personalkostnader 11,1 mnkr, där vi haft lägre bemanning än budget under delar av året speciellt under andra kvartalet när elever och studerande fått undervisning på distans. Vi har under hösten haft en bemanning på budgeterad nivå, förutom under delar av december när vi åter påbörjat distansundervisningen vilket medfört att bemanningen återigen minskat något. Vi har också under 2020 planerat för engångsaktiviteter för det överskott som uppstod under 2019. Tyvärr har pandemin medfört att vi inte har haft möjlighet att förbruka samtliga dessa medel.

7.2 Eget kapital

Förvaltningens egna kapital var 9,1 mnkr vid 2020 års ingång.

Enligt det samverkansavtal som finns mellan regionen och de 49 kommunerna så får förvaltningen behålla det ekonomiska över- eller underskott som är relaterat till gymnasieverksamheten. Förvaltningens resultat är ett nollresultat.

Det innebär att gymnasiets egna kapital efter 2020 uppgår till 7 mnkr och övriga förvaltningens 2,1 mnkr.

Förvaltningen har definierat en lista på engångsåtgärder som planeras under 2021 för att förbättra gymnasieverksamheten utifrån det egna kapital som finns till förfogande.

Naturbruksstyrelsens resultat för 2020 är ett nollresultat. Förvaltningens egna kapital uppgår till 2% av bruttokostnaden, vilket innebär 2,1 mnkr. Enligt samverkansavtalet disponeras de 7 mnkr som är relaterade till gymnasieverksamheten. Av det egna kapitalet på gymnasiedelen enligt samverkansavtalet på 7 mnkr kommer 5 mnkr utnyttjas för engångssatsningar under 2021.

7.3 Investeringar

Förvaltningen har 2020 investerat för 10,2 mnkr. De största investeringarna är ny skotare till Svenljunga samt köksutrustning till det nya köket i Svenljunga. Ny traktor samt klädsåk till Sötåsen. Uddetorp har investerat i en ny skördetröska samt en rundbalspress. Det innebär att förvaltningen utnyttjat den största delen av beslutad investeringsram för 2020.

8 Bokslutsdokument och noter

Redovisningen är upprättad enligt de anvisningar som lämnats från Västra Götalandsregionen. Anvisningarna bygger på kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning, samt rekommendationer utfärdade av Rådet för kommunal redovisning.

Se bilagor

9 Övrig rapportering

9.1 Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige

9.2 Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse

Trygghet och studiero:

Resultat från skolenkät vt 2020 (Skolinspektionen):

På områden *Utmaningar*, *Grundläggande värden på skolan* och *studiero* redovisar eleverna ett lägre värde än övriga medverkande gymnasieskolor, inom övriga områden ligger resultaten högre än genomsnittligt resultatet för riket.

Personalens bedömning ligger totalt lägre än övriga medverkande gymnasieskolors personal med undantag *av att förhindra kränkningar* och *särskilt stöd*, där man ligger över riksgenomsnitt.

Resultatförändringar sedan vt 2018:

Eleverna tycker att det är en positiv förändring på alla områden, särskilt anges *anpassningar efter elevens behov* och *grundläggande värden i undervisningen/lärandet*.

Personalens resultat skiljer sig en del, då de anger flera områden som försämrats särskilt områdena *studiero* och *grundläggande värden*.

Fullföljda studier:

81% av de elever som påbörjade sin gymnasieutbildning 2017 fullföljde sina studier.

För Gymnasial vuxenutbildning är siffran 89% och gällande yrkeshögskolan 92,9%. Dessa resultat speglar 2019/2020.

Ökade kunskapsresultat:

Den genomsnittliga betygspoängen (GBP) för Gymnasieskolan läsåret 2019/2020 är 15,1 en ökning från föregående år med 0,5 (14,7.)

Ökat elevantal:

Gymnasieskolan följer målet med en 5% elevökning, På gymnasiala vuxenutbildningen har ökningen gått från 129 årsstudieplatser till 147, en ökning med ca 14%.

Tillväxt och hållbar utveckling i de gröna näringarna:

Genomförda aktiviteter beskrivs under 2. Regional utveckling samt 5. Mål och fokusområden

Fokusområde	Indikatorer	Målvärde 2020	Resultat 2020
Naturbruksförvaltningen lever upp till uppsatta mål utifrån Skolverkets och Yrkehögskolans krav på huvudmannens ansvar för kvaliteten i utbildningen	- Trygghet och studiero	Årliga förbättringar	
	- Behöriga och legitimerade lärare	100%	
Ökad andel elever som fullföljer sina studier	- Andel elever som fullföljt sina studier	1 100%	81,30%
	- Ander studerande som fullfölj sina studier		89% komvux 93% YH
		100%	
Ökade kunskapsresultat	- Kunskapsresultat	GY: 16.5 meritvärde	15.1
	- Ingående och utgående meritvärden (påbörjas lå. 19/20)	3-årscykel	14.7
Ökat elevantal	- Antal elever i gymnasieutbildning	GY: 5% ökning	5 % ökning
	- Antal genomförda studieveckor i vuxenutbildning	VUX: 5% ökning	14 % ökning
Tillväxt och hållbar utveckling i de gröna näringarna	- Antal utvecklingsprojekt och försök i förvaltningens miljöer	15 stycken	14 stycken
	- Antal externa samarbetspartner	900 företag/organisationer	760 företag/organisationer
	- Antal deltagare på fysiska och digitala informationsträffar	1000 personer	978 personer digitalt, 524 på plats
	- Andel semidistansutbildningar i vuxenutbildning	75%	